

WYŻSZA SZKOŁA BEZPIECZEŃSTWA
z siedzibą w Poznaniu

A K C E P T U J Ę
DZIEKAN

.....
(pieczęć data i podpis)

SYLABUS PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu:	Dowodzenie											
Kod przedmiotu:	C.1											
Osoba odpowiedzialna za przedmiot:												
Osoby prowadzące zajęcia:												
Wydział:	Nauk Społecznych w Giżycku											
Kierunek:	Psychologia											
Poziom kształcenia:	Studia I stopnia											
Specjalność:	Psychologia służb mundurowych											
Semestr realizacji przedmiotu:	IV											
Przedmioty wprowadzające:	Brak											
Wymagania wstępne:	Podstawowa wiedza o kierowaniu ludźmi											
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Rodzaje / forma zajęć											
	Stacjonarne						Niestacjonarne					
	BK						BK					
	W	C		K	N	Σ	W	C		K	N	Σ
semestr nr IV	S	T	K	N	Σ	W	S	T	K	N	Σ	
	10	6	8	6	20	50	8	6	6	5	25	50
Oznaczenie rodzaju zajęć:												
BK - zajęcia realizowane w bezpośrednim kontakcie nauczyciela ze studentem, N - zajęcia realizowane bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem												
Oznaczenie form zajęć:												
W - wykład, C - ćwiczenia praktyczne (S - realizowane w sali, T - z możliwością realizacji poza salą, w miejscach służących nabywaniu umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych), K- egzaminy, instruktaże, konsultacje, narady, seminaria, zaliczenia, itp.												

Efekty uczenia się:		Symbol (odniesienie do) EPK/EKK/ESK¹	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (forma zaliczeń)
Wiedza²:			
1	Ma wiedzę w zakresie komunikacji interpersonalnej i społecznej, szczególnie w zakresie diagnozy, wpływu społecznego i profilaktyki psychologicznej oraz aspekcie dowodzenia	S_W03	Egzamin pisemny obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne,
2	Zna modele osobowościowe stylów dowodzenia,	S_W14	Egzamin pisemny

¹ EPK/EKK/ESK – efekty podstawowe uczenia się/efekty kierunkowe uczenia się /efekty specjalnościowe uczenia się (w zależności od semestru, na którym prowadzony jest przedmiot)

² W odniesieniu do praktyk zawodowych w sylabusie nie ujmuje się efektów uczenia się z zakresu wiedzy.

	powiązane z konkretnymi uwarunkowaniami psychospołecznymi		obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne,	
Umiejętności:				
1	Potrafi analizować motywy i wzory ludzkich zachowań; planuje strategie działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów sytuacyjnych oraz uwarunkowań w środowisku służb mundurowych	S_U03	odpowiedzi ustne na zajęciach, kolokwia, praktyczne zaliczenie ćwiczeń	
2	Potrafi analizować i stosować procedury bezpieczeństwa dotyczące projektowania i diagnostyki psychologicznej oraz potrafi identyfikować i oceniać skutki zagrożenia wynikające ze służby, uwzględniając różnorodne uwarunkowania	S_U12	odpowiedzi ustne na zajęciach, kolokwia, praktyczne zaliczenie ćwiczeń	
3	Potrafi identyfikować i oceniać skutki zagrożenia w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa psychologicznego w służbie, uwzględniając takie aspekty jak: stres, sytuacje kryzysowe, elementy dowodzenia, zjawiska patologiczne i agresja	S_U13	odpowiedzi ustne na zajęciach, kolokwia, praktyczne zaliczenie ćwiczeń	
4	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role (także dowódcze); umie przyjmować i wyznaczać zadania związane z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych w zespole prowadzącym postępowania pomocowe, diagnostyczne, analityczne	S_U18	odpowiedzi ustne na zajęciach, kolokwia, praktyczne zaliczenie ćwiczeń	
Kompetencje społeczne:				
1	Jest przygotowany do wejścia w role zawodowe w organizacjach tworzących potencjalny teren aktywności zawodowej, związanych z problematyką psychologii służb mundurowych	S_K04	Udział w dyskusji na zajęciach i konsultacjach	
2	Jest gotów do pracy w grupie oraz do zarządzania grupą w kontekście zadań powiązanych z psychologią służb mundurowych, także podczas realizacji projektów społecznych, informacyjnych	S_K06	Udział w dyskusji na zajęciach i konsultacjach	
3	Jest gotów do prezentowania postaw promujących bezpieczeństwo i zdrowie psychiczne, także w aspekcie psychologii służb mundurowych oraz profesjonalnego i odpowiedzialnego wykonywania obowiązków zawodowych, dbając o dorobek i tradycje zawodu	S_K07	Udział w dyskusji na zajęciach i konsultacjach	
Metody dydaktyczne:		Wykład		
		Ćwiczenia		
		Prezentacja na zadany przez prowadzącego temat		
Treści kształcenia (program wykładów i pozostałych zajęć)				Liczba godzin
				S
				N
Wykłady:				
1	Wykład 1: Zasady i wymagania dowodzenia. Zagadnienia: Zasady ogólne; uwarunkowania praw, zasad i wymagań dowodzenia; prawa, zasady i wymagania dowodzenia w działaniach sojuszniczych, relacje między zasadami i wymaganiami dowodzenia.		4	4
2	Wykład 2: Podejmowanie decyzji i sztuka dowodzenia Zagadnienia: Zasady ogólne; istota cyklu działania zorganizowanego; przebieg procesu podejmowania decyzji. Dowodzenie autokratyczne i demokratyczne; elastyczność stylu dowodzenia; dowodzenie zorientowane na zdobycie autorytetu.		4	2

3	Wykład 2: Wybrane aspekty przywództwa w tradycjach wojska Polskiego Zagadnienia: Pojęcie „przywództwa„; tradycje przywództwa za czasów Piastów i Jagiellonów; teoria i praktyka przywództwa za czasów królów elekcyjnych	2	2	
		RAZEM	10	8
Ćwiczenia praktyczne:				
Ćwiczenia realizowane w sali (C/S):				
1	Ćwiczenie 1: Struktury organizacyjne w wojsku Zagadnienia: struktury organizacyjne dowództw wojsk lądowych; ewolucja rozwoju struktur organizacyjnych dowództw Sił Zbrojnych RP.	2	2	
2	Ćwiczenie 2: Proces podejmowania decyzji w organizacji wojskowej Zagadnienia: Proces dowodzenia narodowy; proces dowodzenia sojusznicy.	2	2	
3	Ćwiczenie 3: Sztuka dowodzenia w polskiej praktyce wojskowej Zagadnienia: Planowanie operacyjne oraz zabezpieczenie logistyczne; mobilizacyjne rozwinięcie wojsk oraz fortyfikacyjna osłona kierunków działania; uszykowanie wojsk do bitwy oraz dowodzenie w toku bitwy.	2	2	
Ćwiczenia realizowane w terenie (C/T)³				
Opis zajęć realizowanych w terenie: Podejmowanie decyzji Miejsce odbywania się zajęć w terenie: miejsca umożliwiające realizację tematu Warunki zaliczenia: sprawozdanie		8	6	
		RAZEM	14	12
Opis godzin zajęć w formie praktycznej bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem				
Forma kształcenia (np. projekt, e-learning, badania terenowe): praca/projekt Liczba godzin: przynajmniej 60% godzin zajęć realizowanych bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem Założenia: pogłębienie wiedzy z wybranego tematu omawianego na wykładach/ćwiczeniach; ćwiczenie umiejętności samodzielnego opracowywania zadanych zagadnień. Warunki zaliczenia: przygotowanie projektu-prezentacji na jeden z wybranych (wcześniej uzgodnionych z prowadzącym zajęcia) tematów poruszanych na wykładach/ćwiczeniach.		12	15	
Forma zaliczenia przedmiotu: (egzamin (ustny/pisemny)/zaliczenie z oceną) ⁴		Egzamin pisemny		
Potwierdzanie poziomu osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się (warunki zaliczenia)				
Egzamin (wykład)				
Nr efektu uczenia się⁵	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (forma zaliczeń)⁶	Kryteria oceny osiągnięcia danego efektu uczenia się (tj. określenie wymagań na poszczególne oceny (6,0; 5,0; 4,5; 4,0; 3,5; 3,0; 2,0))	Forma dokumentu do złożenia w dziekanacie Wydziału	
Wiedza:				
1	Egzamin pisemny obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne,	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Egzamin pisemny	
2	Egzamin pisemny obejmujący zadania i	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Egzamin pisemny	

³ Należy je uwzględnić w przypadku, gdy plan studiów uwzględnia zajęcia realizowane w terenie.

⁴ W odniesieniu do formy egzaminu należy precyzyjnie określić jego formę, tj. ustny czy pisemny.

⁵ Nr efektu uczenia się odnosi się do efektów uczenia się wyszczególnionych w tabeli z efektami uczenia się na s. 1-2.

⁶ Obecność na zajęciach nie stanowi potwierdzenia osiągnięcia żadnego efektu. Jest warunkiem przystąpienia do egzaminu.

	zagadnienia teoretyczne,		
Zaliczenie z oceną (ćwiczenia)			
Nr efektu uczenia się⁷	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (forma zaliczeń)⁸	Kryteria oceny osiągnięcia danego efektu uczenia się (tj. określenie wymagań na poszczególne oceny (6,0; 5,0; 4,5; 4,0; 3,5; 3,0; 2,0))	Forma dokumentu do złożenia w dziekanacie Wydziału
Wiedza:			
1	Egzamin pisemny obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne,	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Egzamin pisemny
2	Egzamin pisemny obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne,	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Egzamin pisemny
Umiejętności:			
1	odpowiedzi ustne na zajęciach, kolokwia, praktyczne zaliczenie ćwiczeń	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Kolokwium Lista ocen
2	odpowiedzi ustne na zajęciach, kolokwia, praktyczne zaliczenie ćwiczeń	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Kolokwium Lista ocen
3	odpowiedzi ustne na zajęciach, kolokwia, praktyczne zaliczenie ćwiczeń	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Kolokwium Lista ocen
4	odpowiedzi ustne na zajęciach, kolokwia, praktyczne zaliczenie ćwiczeń	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Kolokwium Lista ocen
Kompetencje społeczne:			
1	Udział w dyskusji na zajęciach i konsultacjach	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Lista ocen
2	Udział w dyskusji na zajęciach i konsultacjach	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Lista ocen
3	Udział w dyskusji na zajęciach i konsultacjach	Indywidualnie określone przez prowadzącego	Lista ocen

⁷ Nr efektu uczenia się odnosi się do efektów uczenia się wyszczególnionych w tabeli z efektami uczenia się na s. 1-2.

⁸ Obecność na zajęciach nie stanowi potwierdzenia osiągnięcia żadnego efektu. Jest warunkiem przystąpienia do zaliczenia ćwiczeń.

Ogólne wskazówki do warunków zaliczenia przedmiotu:	<ul style="list-style-type: none"> • Warunki zaliczenia przedmiotu powinny być zgodne ze wskazanym w tabeli z efektami uczenia się (powyżej na s. 1-2) sposobem weryfikacji efektów uczenia się oraz formą zaliczenia przedmiotu. • Każdy sposób weryfikacji efektów uczenia się (formy zaliczeń) wskazany w sylabusie powinien być odpowiednio udokumentowany, a prace zaliczeniowe studentów (lub listy zagadnień/pytań w przypadku zaliczenia ustnego; listy aktywności itd.) wraz z listami obecności i uzasadnieniami wystawienia ocen (na pracach zaliczeniowych) potwierdzające właściwą weryfikację efektów uczenia się powinny być złożone w odpowiednim Wydziale. • W przypadku weryfikacji efektów uczenia się w postaci referatów/esejów/dłuższych prac pisemnych itp. należy w sylabusie podać ich temat/y. • Ocenę końcową z zaliczenia przedmiotu kończącego się egzaminem wylicza się na podstawie procentowego udziału oceny z ćwiczeń i egzaminu w ocenie końcowej. Ocena z ćwiczeń stanowi 40%, a ocena z egzaminu 60% oceny końcowej
--	--

Literatura:

Podstawowa (dostępna w bibliotece WSB/bibliotece wydziału):

1. Kręcikij J. Wołęjszo J. (RED).(2007). Podstawy dowodzenia. Warszawa: AON.
2. Cenin M. Chełpa S. (1998). Psychologia wojskowa. Warszawa: Klio Spółka z o.o.
3. Kanarski L. Pęksa R. Żak A.Cz. (1998). Przywództwo wojskowe – tradycje, teoria, praktyka.
4. Piotrkowski S. Olcha H. Matuszak Z. (1996). Sztuka dowodzenia w polskiej praktyce wojskowej. Warszawa: AON.
5. Piotrkowski S. (1994). Metody i style (techniki) dowodzenia. Koszalin: WN WSOWP lot.
6. Bardwick J. M. (1997) Zarządzanie w czasie pokoju i dowodzenie w czasie wojny. Warszawa.
7. Grabski A. F. (1966). Bolesław Chrobry. Zarys dziejów politycznych i wojskowych. Warszawa.
8. (1944). Przykazania żołnierskie. Londyn.
9. Stewart D. M. (1994). Praktyka kierowania. Warszawa.
10. Ścibiorek Zb. (2003). Podejmowanie decyzji. Warszawa: AON.

Uzupełniająca:

1. Zimniewicz K. (1991). Techniki zarządzania. Warszawa: PWE.
2. Dzida J. (1969). Rozpiętość i zasięg kierowania w teorii i w praktyce. Warszawa: PWN.
3. Kuc B. R. (1999). Zarządzanie doskonałe. Warszawa: Oskar – Master of Biznes.
- 4.. Sienkiewicz P. (1989). Systemy kierowania. Warszawa: WP.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma nakładu pracy studenta:	Obciążenie studenta [liczba godzin]	
	S	N
udział w wykładach	10	8
udział w ćwiczeniach praktycznych realizowanych w sali (S)	6	6
udział w ćwiczeniach praktycznych realizowanych w terenie (T)	8	6
realizacja zajęć praktycznych w ramach godzin zajęć bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem ⁹ (przynajmniej 60% godzin zajęć realizowanych bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem)	12	15
samodzielne studiowanie (przygotowanie do zajęć, egzaminów, zaliczeń itp.) w ramach godzin bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem (do	8	10

⁹ Suma godzin zajęć praktycznych realizowanych bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem oraz przeznaczonych na samodzielne studiowanie studenta powinna stanowić 100% wszystkich godzin bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem określonych w planach studiów.

40% godzin zajęć realizowanych bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem)		
konsultacje, instruktaże, narady, seminaria, egzaminy, zaliczenia	6	5
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50	50
Punkty ECTS za przedmiot:	2	2
Uwagi:		

Podpis wykładowcy:

Data złożenia sylabusu: